

П. А. Іщук

Міловський район

МІЛОВСЬКИЙ РАЙОН – район, що знаходиться у північно-східній частині [Луганської області](#). На Зх. і Пд. межує з Марків. і Біловод. р-нами Луган. обл., на Пн. – з Воронеж., на Сх. – з Ростов. обл. РФ (довж. укр.-рос. кордону 91,25 км). За 2 км від с. Рання Зоря (до 2016 – Червона Зірка; 49°15′39″ пн. ш. і 40°13′40″ сх. д.) – крайня сх. точка України. 2016 також перейменували: с. Дзержинське Новострільців. сільс. ради на Березове та с. Червона Зоря Микіл. сільс. ради на Шелестівка. М. р. утвор. 1924. До 1925 – у складі Донец. губ.; водночас до 1930 – Старобіл. округи; 1932–38 – Донец., від 1938 – Луган. (до 1958 та 1970–90 – Ворошиловгр.) обл. У сучас. межах тер. р-ну сформували 1966. Жит. потерпали від голодомору 1932–33, зазнали сталін. репресій. Влітку 1942 тут тривали бої між рад. і нім. військами, у результаті яких була встановлена нацист. влада. 18 грудня 1942 з с. Півнівка розпочато визволення України. Площа 971 км². За переписом насел. 2001, проживали 17 415 осіб (складає 96,3 % до 1989): українців – 77,7 %, росіян – 19,6 %, білорусів – 0,3 %; станом на 1 січня 2017 – 15 253 особи. У складі М. р. – смт Мілове та 28 сільс. насел. пунктів (див. Микільське). Лежить на відрогах Середньоросійської височини. Поверхня – підвищена хвиляста лесова рівнина, розчленована долинами річок Комишна, Мілова, Березовий і Черпаха (бас. Сіверського Дінця), ярами і балками. Корисні копалини: крейда, вапно, суглинок, глина, пісок. У ґрунт. покриві – переважно чорноземи звичайні середньо- та малогумусні еродовані карбонатні. Ростуть байрачні ліси та чагарники; осн. деревні породи: дуб черешчатий і чорноклен. На тер. відділ. «Стрільцівський степ» водиться бабак степовий, що є символом Луганського природного заповідника НАНУ. Заказники місц. значення: Зоринівський (орнітол., створ. 1980, 20 га), Крейдяні відслонення (ботан., 1992, 30 га), Балка Березова (заг.-зоол., 1998, 797,3 га). С. госп-во переважно спеціалізується на вирощуванні зерн. культур, соняшника та на виробництві молока і м'яса. Від 1805 діє Стрільцівський кінний завод № 60 (с. Новострільцівка). Уздовж кордону пролягає залізнична магістраль Москва–Кавказ, з якої на тер. р-ну відходять залізничні тупики. Автомобіл. шляхи з'єднують Міловщину із Марків., Біловод., Чортков. (Ростов. обл.) і Кантемирів. (Воронез. обл.) р-нами. Проходять газопроводи високого тиску Оренбург–Зх. кордон, Оренбург–Новопсков і нафтогін Самара–Лисичанськ. У М. р. – Великоц. філія Марків. аграр. ліцею, 10 заг.-осв. шкіл, 6 дитсадків, Мілов. школа мистецтв; Міловський краєзнавчий музей, Луган. обл. козацький кінний театр (Мілове), рай. і 7 сільс. Будинків

культури, 7 клубів, 15 б-к; рай. лікарня, 1 сільс. лікарняна амбулаторія, 1 фельдшер.-акушер. і 13 фельдшер. пунктів. Виходить рай. г. «Слово хлібороба». Віруючі є здебільшого парафіянами УПЦ МП. Визначна пам'ятка – Троїць. церква у с. Півнівка (1905). Збереглися давні церкви у селах Морозівка та Шелестівка, лікарня у с. Зориківка (усі – 19 ст.). У селах р-ну досліджено низку курган. груп 2 тис. до н. е., у с. Мусіївка – поселення 8–9 ст. Встановлено 18 пам'ятників і пам'ят. знаків на брат. могилах рад. воїнів, які загинули під час 2-ї світової війни; у с. Діброва – пам'ятник на честь жертв нацист. табору для рад. військовополонених. Серед видат. уродженців – фахівець у галузі суднобудування Т. Кравцов (с. Морозівка), вет. лікар Г. Черкасова (с. Новострільцівка); скульптор, засл. художник УРСР І. Овчаренко (с. Мусіївка); Герой Радянського Союзу М. Назаренко (с. Великоцьк).

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. Міста і села України. Луганщина: Істор.-краєзн. нариси. К., 2012.

Бібліографічний опис:

Міловський район / П. А. Іщук // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2019. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-69667>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).